

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 4., II. EM.
 Telefonszám: Lipót 974-24.
 Minden pénz a lelkészi hivatal címére küldendő.

Felelős szerkesztő:
JÓZAN MIKLÓS
 Munkatársak:
 Botár Imre
 Buzogány Anna
 dr. Csiki Gábor

Megjelenik havonként.
 Előfizetési ára:
 Egy évre . . . . . 4 pengő

Torda: 1568. **HATÁRKÖVEK** **Pozsony: 1848.**
 az unitárius egyház történetében. Ezekben a helyeken mondta ki az országgyűlés előbb Erdélyre, azután egész Magyarországra nézve, hogy az unitárius vallás bevett vallás (recepta religio).

Quinque Ecclesiae.

„Tudom a te dolgaidat. Lám, ajtót nyitottam
 előtted s nincs, aki be tudná zárni azt.”
 Ján. Jel. III. 8.

Híres neves Pécs városának lankás halmain 5 egyház épült hajdanán. Innen deákos neve mai vezércikkünk élén. Németül is: Fünfkirchen. Mondjuk: öt templom városa. Régi dicsőségének sugárözönében úgy ül ott a Mecsek alján, mint egy mesebeli királynő aranyos karszékén. Tekintetét büszkén jártatja körül az előtte elterülő síkságon, ahol egykor változó szerencsével mérték össze fegyvereiket az ellenséges hadak s ahol most habzó vetést ringat a kóbor esti szél. Neki hódol az egész környék, amelyet lassankint a saját képére alakít át. Minden fordulónál egy-egy régi, kedves emlék állít meg, mintha csak mi magunk is részesei lettünk volna a lefolyt zivataros idők titkos örömeinek és nehéz próbáinak.

Dómján, minaretjén — mintha még most is viaskodnék egymással a félhold meg a kereszt! Pedig az a százados küzdelem már régen a múlté. S csak az arcélekben s a vígan pergő, eleven beszéd árjában keresheted a város régi urait.

Lépteink alatt kong a föld, mert itt tulajdonképpen két város van. Egyik a föld felett, a másik meg a föld alatt: a katakombák rejtett világa. Főnséges, bástyaszerű tornyaival a hatalmas székesegyház, amely ünnepi díszet öltött magára a tavaszi pompával ékes környezetben, és a földalatti temetkező helyek szomszédságában csodálatos épségben megmaradt kápolna, ahol az üldözések idején védelmet találtak az első keresztények. Fent is, lent is, mintegy félálomban járva-kelve hallom az angyali üzenetet: „Lám, ajtót nyitottam előtted s nincs, aki be tudná zárni azt . . .” Ajtót nyitottam, hogy végigjárva e város templomait, mindenütt hirdesd a lelkedben örök időktől fogva zengő testvérszeretet himnuszát.

Ha már itt vagy, térj be amott a dombtetőn a Mindszentelek templomába is, holott a török időkben a te szent Erdélyed vándorapostolai több, mint százéven át hirdették hogy egy az Isten, egy a Világ, egy az Emberiség. S készek voltak ezt az üdvözítő hitet martíromsággal is megpecsételni. Ne bánd, hogy most a Pálosok prédikálnak benne. Az idő kerekét immáron visszafordítani nem lehet. De te azért mégis Erdélyt keresed ott. És meg is találsz. Megtalálsz őket az unitarizmus Szentgyörgylovagjait, akik a babona és előítélet sarkányaival fölvetették a harcot s ezt a várost a testvérszeretet Philadelphia-városává varázsolták . . .

S még fennebb, a Tettye gazdag csorgójánál — kit látnak szemeim? Skaricza Máté és Válaszuti György az. Két jámbor egyházi férfiú, akik itt mossák meg kezüket ártatlanságban, mielőtt megkezdénék, a XVI. század szokása szerint, a két napig tartó nevezetes pécsi disputációt a templomocskában a csupa szem-fül városi polgárság előtt.

. . . . Én már nem vitatkozom. Én csak szeretek. Szeretem még az — ellenségeimet is.
 Itt van az Ajtó, amely idvességre nyílik és örökéletre bizton elvezet. Szerkesztő.

Uj Vallás.

(Dr. S. M. Crothers.)

A vallást senki emberfia ki nem találta. A vallást senki emberfia el nem törölheti. De amíg csak kortársaink kebelében a vallásos érzés mintegy önkényt jelentkezik, biztosak lehetünk affelől, hogy az hova-tovább szebb és igazabb, nemesebb és vonzóbb alakot igyekeznek magára öltetni. A vallás nem úgy pottyant alá az égből, mint valami csoda. Eredete itt van a mi közvetlen közelünkben. Az élet — a vallás. A vallás — Élet. Ennek erkölcsi és szellemi elemeiből fejlődik. S miközben az alkotó elemek módosulnak és átalakulnak, tisztulnak és nemesednek, előáll az a vallás, amelyre nekünk napjainkban oly nagy szükségünk van.

A szenvedő, de szenvedései közben is megszentelt örömet élvező emberi szívnek a vallása ez. Uj rendet, új világot teremt a zűrzavarból. És én szentül meg vagyok győződve róla, hogy a mi korunk kiválóan alkalmas egy ilyen tisztult, egyetemes és reményteljes kijelentés befogadására. A mi korunk, ez a modern világ, a maga végtelenül fejlett technikájával, tudományos eszközeivel és nyughatalatlan lelki problémáival egy új vallás magvát hordja méhében. Ki tud ebből a zűrzavarból kibontakozni? Ki tud ebben a káprázatos új életben tisztán látni? Ki más, mint a józan felvilágosodás barátai, akik minden igaz erkölcsi értéket számba vettek, megbecsültek és tiszteletben tartották eleitől fogva. Most hát itt az alkalom. Teremtsünk elsősorban is önönmagunkban és azután körülöttünk mindenütt az egész világon összhangzatos, békés, munkás, szépséges, szabad életet.

Mert ez az — új vallás.

P. b.

A kereszt.

Írta és a Nőszövetség márc. 27-iki kultúrestélyén felolvasta:
Dánielné Lengyel Laura.

A férfi ott ült az asztal mellett és várt. Korán megvénült, sápadt arcán különös merev, fájdalmas feszültség látszott. Nagyon jól tudta, hogy életének egyik legkinosabb, legnehezebb órája fog elkövetkezni. Am Bacsó Miklós nem tért ki soha a nehézségek, a küzdelmek, a szenvedések elől. Volt idő, mikor még tüzes harcvágyból, ma már a biztos, pozitív tudásból, hogy hiába minden, a mi reánk méretett, azt el kell viselnünk s amivel tartozunk, ki kell fizetnünk. Fizessünk hát sóhaj, panasz, késedelem nélkül, ha már ugysem tehetünk másként.

Az ajtó lassan kinyílt és a szobalány beszólt:

— A kisasszony már elment.

— Jól van, ha az a hölgy jön, aki a multkor keresett, azonnal eressze be.

Félóra sem telt el s a szobalány beeresztette az idegen hölgyet. Sápadt arcú, magas, feltűnően szép termetű asszony lépett be. Az arcán világosan látszott a nagy, a nemes, finom szépség nyomai. De valami nagy szomorúság volt ebben az elher-

vadt szépségben. Mintha folyton siratna valakit vagy valamit. Talán egy bolond, dőre, tüzes ifjúkori álmot, talán önönmagát, hogy az álomban hinni tudott.

Szemmel láthatólag reszketett, mikor belépett. A férfi szomorúan, de nyugodtan nézte. Az arcán nem látszott sem harag, sem felindulás. Nem volt azon más kifejezés, mint a mélységes, fájdalmas részvét. Aki most Bacsó Miklós arcára néz, tán el sem hiszi, hogy húsz esztendővel ezelőtt ez az asszony az élete, a mindene volt.

Hogy mellette ismerte meg a legnagyobb boldogságot és miatta szenvedett pokoli kínokat. Mindez elmúlt régen. S a férfi, amint a sápadt, remegő asszonyra nézett, immár biztosan tudta azt, amit a fájdalom első és legszörnyűbb óráiban is sejtett, hogy kettőjük közül nem ő a szerencsétlenebb a boldogtalanabb.

— Üljön le kérem, úgy látom fáradt.

Jóakarató, barátságos hangjára az asszony fölvetette fejét.

— Köszönöm, valóban nagyon fáradt vagyok, testben-lélekben.

— Látom.

Egy percig hallgattak, aztán megint Bacsó beszélt:

— Csak ma kaptam meg levelét. Különbön rögtön intézkedtem volna. Sajnálom, hogy a multkor nem talált itthon és mégegyszer kellett fáradnia. Egyébként mivel lehetek szolgálatára?

Az asszonyt nem tévesztette meg az udvarias hang. Jól ismerte emberét, hiszen ötesztendeig volt a felesége. Tudta, hogy sokkal mélyebb sebet ejtett ennek a férfinak a szívére, lelkére, büszkeségére, semhogy az feledni tudott volna. Nem is appellált sem a könyörületére, sem az irgalmára. Sejtette, hogy hiába tenné, meg aztán benne is volt nagy adag gőg. Bármennyit szenvedett, gyöt-rődött is, bármilyen bűnösnek érezte magát, mégis félt a megalázkodástól. Am jól tudta, hogy volt férjében szinte fanatikus igazságszeretetet van. Ehhez akart most folyamodni.

— Azt hiszem — kezdte halk, bágyadt hangon — tisztában van azzal, hogy nem bocsánatát jöttem kérni. Olyan szenvedés után, mint amilyent én okoztam Önnek, nincs bocsánat. Ön nem az az ember, kinek kedve telnék egy asszony hiábavaló megalázkodásán. Különbön ami volt, már a multé. Ha vétkeztem, sokat szenvedtem érte. Higyje el, Ön nem volt olyan boldogtalan, mint . . .

— Egészen biztos vagyok benne, hogy nem voltam. Nekem itt maradt a gyermekem.

Az asszony megrázkódott, mintha brutális ütés érte volna. A szeme, a csodálatosan mély, barna szeme megtelt könnyel. Ezen a könnyfátyolon keresztül nézett a férfi arcába.

— Ugyebár tudja, hogy miért jöttem? Tudja, hogy mit akarok kérni?

— Nem tudom, de rajta leszek, hogy kívánságát teljesítsem, ha rajtam áll.

— Önön, csakis Önön . . .

Szenvedélyes, remegő hangon mondta és

hirtelen egy kis képet vett elő kezításkájából. A kis arcképen látszott, hogy nemcsak az idő sárgította meg, hanem a sok titokban ráhullt könny és csók. Egy kis rövid ingecskében álló hároméves gyermek képe volt ez. Az asszony keze remegett, míg a képet felmutatta.

Egyebet nem vittem magammal, mikor a házát elhagytam. Ilyen volt a kis Évi, mikor...

— Mikor az anyja hároméves korában elhagyta — fejezte be Bacsó az asszony mondatát.

Aztán keményebb, nyersebb hangon folytatta.

— Tulajdonképpen mit akar?

— A gyermekemet akarom látni!

— Most, 16 év után? . . .

— Előbb is akartam. Jól tudja, nem rajtam múlt. De most végre meg kell mondanom: ha vétkeztem, megbűnhődtem érte és jogom van ahhoz, amit most kérek.

— Joga magának?

— Miért nem mondja: egy asszonynak, aki elszökött az urától a kedvesével?

— Nem ezt akartam mondani, hanem azt: egy anyának, aki elhagyta gyermekét.

— Igen elhagytam. Rettenetes véték volt, tudom.

— Jóvátehetetlen véték.

— Ne beszéljünk most az én bűnömről. Gondoljon arra, hogy valaha szenvedtem ezért a gyerekért s az én szörnyű szenvedésem árán kapta az életét. Valaha az enyém volt, mint a kezem, a lábam, a szemem. És senkinek nincs joga teljesen és végképen elszakítani tőlem.

A férfi elgondolkozva nézett maga elé.

— Valóban lehet, hogy igazat mondott. Maga szenvedett miatta, vele. Senkinek sincs joga az anyát elszakítani gyermektől, még ha az olyan vétkes is. De hiszen önmaga szakította el magát gyermekétől.

Ránézett az asszonyra és folytatta:

— Igen, ha arról volna szó, amit ellenem vétett, talán azt mondanám: ítéljen az Úristen, mert csak ő tudja, milyen boldogtalan az asszony, mielőtt bűnössé válnék. Én nem tudtam Önt boldoggá tenni. Ki volt az oka? Talán Ön, talán én, talán mindketten? Ön találkozott egy férfivel, akivel elindult, hogy megkeresse azt a boldogságot, amit a velem való élet nem adott meg. Bűn volt-e, amit cselekedett? Akkor úgy éreztem, hogy rettenetes, gyalázatos, hitvány bűn, ma már nem merek erre a kérdésre felelni. Végre is azóta 16 esztendő telt el. A harag elcsitult, a szenvedély kihűlt, a fájdalom elaludt. Én nem akarok a bírāja lenni. Hallottam, csalódott abban az emberben, aki miatt engem elhagyott. Még azt nem mondom, hogy megérdemelte. Amivel nekem tartozik, arról ne beszéljünk. Egyet azonban tudok. Azon a reggelen, mikor az Ön leveléből megtudtam, hogy elment, elhagyott, ott ültem szobámban és azon gondolkodtam, hogy csak az íróasztalom fiókját kell kinyitnom, az a kis revolver egyszerre megszabadít minden fájdalomtól, minden szégyentől, minden gyalázattól. A kezem a kulcs után nyúlt, mikor az előszobából a gyermek hangja hallatszott

be hozzám. Évi szólt, a kislányunk. A gyermek egy ingecskében, úgy ahogy az ágyból kiszökött, ott állt a hideg folyosón. Sírt, zokogott, az édesanyját hívta, mert megijedt valamitől. Egy pillanatig mozdulatlanul néztem a síró, didergő gyermeket s e pillanat alatt két dolog futott keresztül agyamon. Az egyik magamra vonatkozott, hogy nem szabad apjától is megfosztanom ezt az anyátlan gyermeket, a másik Önre, hogy soha semmiféle vezeklés, könny, fájdalom, de még a purgatórium tüze sem teheti büntelenné az anyát, ki gyermekét elhagyta. Vannak bűnök, melyekkel szemben magának a mindenható Úristennek jósága is tehetetlen. A kisgyermek kiabált: mama, mama! Kicsike arca eltorzult a fájdalomtól és nagy kék szeméből hullt a könnyzáró. És én már akkor tudtam, hogy ezek a könnyek azok, melyek miatt kicsordul a bűn kelyhe, melyek miatt el kell majd jönnie a bűnhődésnek. Akkor elégtételt éreztem a gondolatra, ma sajnálom Önt miatta. De sem a harag, sem a részvét nem változtat a dolgon semmit. Az Ön bűnének kelyhe akkor az elhagyott gyermek könnyétől telt meg. Mit akar hát éntőlem?

Halk, kínos, keserves zokogás volt a válasz. A férfi várt egy percig.

De ha szenvedéseire hivatkozik, azt mondanám, lehet, hogy igaza van. Talán csakugyan nincs jogom eltiltani Önt gyermekétől. Csakhogy ez a gyermek, ez a fiatal leány nem tudja, hogy Ön él.

— Hogy én élek?

— Igen. Mikor azon a rettenetes reggelen Ön után sírt, én a karomra vettem és azt mondtam neki: kicsikém, a mama elment, messze, fel az égbe és onnét vigyáz rád, hogy jó kisleány vagy-e? A gyermek vállamra hajtotta fejét és vékony kis karjával átölelte a nyakamat. Igen, akkor jutott eszembe először, amit az imént mondtam Önnek, hogy kettőnk közül nem én vagyok a boldogtalanabbik.

— Ön azt mondta a gyermeknek?

— Azt mondtam neki, az anyja meghalt. Ez volt a legkíméletesebb dolog, amit Önrel szemben tehettem. Eleinte meséltem neki az égről, az angyalokról, később azt mondtam, hogy egy nagy tengeri úton beteg lett és ott vesztették el Önt. A leánya imádja az Ön emlékét, egész életének leghőbb vágya, hogy méltó legyen az asszonyhoz, kinek fehér, tiszta lelke folyton ott lebeg körülötte. Minden nap mondtam az anyjáról valami szépet és jót és a leánya lelkében immár szentté vált az Ön alakja. És most mit akar?

— Oda akar állni a leánya elé és elmondani neki: az apád hazudott. Tizenhat évvel ezelőtt egy hideg téli reggelen elhagytalak téged, az egyetlen édes gyermekemet egy idegen férfi kedvéért. Elhagytalak egyedül magadban, a rideg, szeretetlen világban. Az apád hazudott, nem a legfenségesebb sírhant, az óceán alatt nyugszom én tizenhat éve. Messze kint kóboroltam a világban egy idegen férfiemberrel és a tüzes, mámoros csókok között elfelejtkeztem a kisleányról, akit egy téli reggelen magára és sorsára hagytam.

A leánya most látogatóban van egy barátnőjénél. Én küldtem el, hogy egyedül lehessen Önnel. Egy óra múlva azonban itthon lesz. Ez alatt az óra alatt gondolkozzék Ön. Akarja a nehéz, súlyos keresztjét tovább hordozni magában némán, vagy bemegy a leánya szobájába és elmond neki mindent? Itt van a leánya szobája mellettem, én nem gátolom meg, ha be akar menni. Tizenhat évvel ezelőtt rábizott engem és a gyermekét sorsunkra, én most rábizom Önt lelkiismeretére. Cselekedjék annak parancsa szerint.

Az asszony felemelte arcát. Egy pillantást vetett az ajtóra, mely leánya szobájába vezetett, aztán elfordult tőle. Lassú, vontatott léptekkel indult kifelé, mint aki egy láthatatlan, de rettenetes kereszt súlya alatt görnyedezik. Egy hang, egy szó nem jött elő meggyötört lelkéből, csak indult, hogy soha, soha többé vissza ne térjen.

Süt a nap!

Kisütött a nap, az áldott meleg nap! Megnyílt a bőségszarú, amely pazarul ontja ránk az élet legfőbb áldásait: meleget, fényt, világosságot, derűt; — termékenységet a dermedt rögökbe; új pezsgő életet fűbe, fába, virágba. Érezzük a Mindenható nagy szívének dobogását: kisütött a nap!

Igaz-e, hogy alig pár hete, dideregve bujtunk a fűtött kályha mellé, hogy jégpáncél fődte a csörgedező patakot, hogy fagyos köd ült a tájra, zuzmarát hagyva maga után, mint halotti koszorút a természet nagy temetőjén. Vagy bus álom volt mindez csupán, amelyből ime fölébredtünk, hiszen kisütött a nap!

Az áldott meleg sugarak millió, meg millió apró életet ébresztenek új munkára, új öröme. Fű, fa, virág, erdő, mező apró lakói sietnek kiéledezni parányi életüket, megnépesülnek az elhagyott fészkek, megélelnék a hallgató vizek... Kisütött a nap!

S az apró emberpalánták, a gyermekek sem tudnak ellentállani a bűvös varázslatnak. Nagyra nyílt, bámész szemekkel, mosolyogva üdvözik az új tavaszt. Az iskola padjain ülve, tekintetük kikilopakodik a tanterem ablakán. Hiszen odakint süt a nap, zöldül a rét, virág nyílik minden ágon, madárdal szól édesen, hívogatólag minden bokorból. Itt a tavasz! közeledik a nyár, az áldott vakáció! Milyen boldogság lesz itthagyni a poros várost, a szürke utcákat — barangolni a zöld erdő hűvösén, hemperegni a virágos réten, lücskölni az üdítő friss habokban! Jön a nyár! Jön a szünidő!

De a sugárzó, boldog arcocskák között sápadtak, bágyadtak is vannak. Ezeknek átlátszó sápadtságát csak még jobban kiemeli a ragyogó tavaszi napfény. Mosolyognak ezek is, hiszen melyik gyermek ne örülne a ragyogó napsugárnak, az illatos ibolyának, az első fecskének? De az ő mosolygásuk olyan bágyadt, olyan szomorú, csak mintegy reflexe amazokénak, a boldogokénak, a

gondtalanokénak. Oh, ezek a sápadt arcocskák nem fognak öszel barnapirosra sülve, kigömbölyödve, élettől sugározva visszakerülni az iskolába, hanem talán még sápadtabban, mint amilyenek most. Mert mit jelent számukra a nyári szünidő? Szomorú tengődést, szűk, egészségtelen lakásokban, amelyek nagy részben napsugár sohasem téved, amelyekhez képest a tisztántartott, tágas, napsütötte tanterem valóságos eldorádó. Játzóhelyül zöld mező, virágos rét helyett poros, bacillusoktól fertőzött nagyvárosi utat, avagy szűk udvart, ahol mindjárt felharsan a házmester zord vétója, amint egy kissé önfeladtebb a mulatság. Táplálékul kevés és silány tej, selejtes gyümölcsöt, sovány ételt. S az így eltöltött nap után nyugtalan, egészségtelen álmot a túlzásfolt, fülledt, forró lakásban. Oh, szegény kis páriái az életnek, mivel érdemelték meg, hogy ennyivel rosszabb legyen a sorsotok, mint szerencsésebb kis pajtasaitoké. Hiszen lelketek ép oly ártatlan, kedélyetek ép oly üde és harmatos, szívetek ép oly fogékony minden szép és nemes iránt, mint amazoké — mig a könnyörtelen élet, a korai gondok le nem törlik róla az üdeség hamvát, idő előtt el nem fásítják, érzéktelenné nem teszik, kemény, durva kéreggel be nem vonják!

Aki egy ilyen kis lelket megment a korai hervadástól, aki egy ilyen gyermeket pár heti boldog szünidőhöz juttat, amelyből majd tíz hosszú hónapon keresztül táplálkozhatik teste és lelke, az valóban nagy jóltevője nemcsak annak az egy gyermeknek, nemcsak annak az egy családnak, hanem nemzetének, hazájának, egyházának. Az méltán megérdemli, hogy nevét követendő példa gyanánt fölemléssék és megörökítsék.

Hollandiában, amely országnak a mi hazánkhoz igazán semmi köze nem volt, évenként — már hosszú évek óta — sok ezer és ezer magyar gyermeket fogadtak be üdülésre. Nem ritka eset volt, hogy egészen szerénysorsú családok, ahol már 4—5 gyermek volt, még ráadásul egy magyar gyermeket is odavettek. S tették ezt nem egyébért, mint a Krisztusért, a felebaráti szeretet örök parancsolatának engedelmeskedve!

Azok a gyermekek, akikről fent szó volt, ránk nézve nem idegenek: vér a mi vérünkben, unitárius családok gyermekei. Tudjuk, hogy a mi unitárius testvéreink között, szerte a csonkaházában, vannak sokan, akiknél nem okozna nagy nehézséget, ha asztaluk a eggyel több terítéket kellene tenni, eggyel több karéj kenyeret szelni, eggyel több fekvőhelyet készíteni egy pár hétig a nyár folyamán. És ha ez némi kis alkalmatlansággal járna is, ha egy kis gonddal, vagy munkával többet róna is a háziakra — vajjon rosszabb követői akarunk-e lenni a Krisztusnak mi, mint külföldi jótévedőink? Vajjon szabad-e visszariadnunk az áldozattól, különösen mikor egy kis magyart szegény csonka hazánkunk egy jövőbeli polgárát kell támogatnunk, erősítenünk, esetleg az életnek megmentenünk.

Az Unitárius Nőszövetség munkaprogramja-

nak egyik legjelentősebb pontja a gyermekekről való gondoskodás. Szegénysorsu unitárius gyermekeinket állandóan nyilvántartjuk s amiben szükségét szenvednek, tehetségünkhöz képest segítünk rajtuk. Most a nyár közeledtével mindinkább előtérbe lép a nyaraltatás kérdése. Szeretnénk minél több arraszoruló iskolás gyermekeket nyári üdüléshez juttatni a két szünidei hónapra: júliusra és augusztusra, vagy legalább is az egyikre. Anyagi eszközeink, sajnos még nagyon távol állnak attól, hogy mi a saját erőinkből üdülőttelepet létesítsünk. Kérve-kérjük vidéken élő jobb módú unitárius családjainkat, jöjjenek segítségünkre ebben a törekvésünkben! Vállaljanak egy-egy szegény fővárosi gyermeket a nyári szünidőre, vagy legalább egy pár hétre. Ebbeli kegyes és Istennek tetsző szándékukat jelentsék be minél előbb a budapesti lelkészi hivatalnak, esetleg saját lelkészük útján, hogy a gyermekeket kellő időben beoszthassuk. Kérjük annak a közlését is, hogy kb. milyen korú gyermeket és fiút, vagy leányt óhajtanak-e magukhoz fogadni. Minél előbb kapjuk a jelentkezést, annál inkább módunkban lesz az óhajtasokat tekintetbe venni. Az oda- és visszautaztatás költségeit természetesen a Nőszövetség viseli, valamint a felügyeletet is vállalja, amennyiben állandóan érdeklődni fog a nyaraló gyermekek hogyléte és magaviselete iránt s komolyabb panasz esetén intézkedni, hogy a meg nem felelő viselkedésű gyermeket esetleg mással kicseréljük.

Reméljük, hogy ez a kérelmünk nem fog a pusztában kiáltó szó gyanánt nyom nélkül elhangzani. Reméljük, hogy kisüt a szívekben is a nap, amely minden napnál ragyogóbb és melegebb: az áldott Jézus szeretete, aki azt mondta: „Valaki egy ilyen kisednek gondját felveszi nékem veszi fel gondomat“.

Bpest, 1926. április 9.

Buzogány Anna

az Unitárius Nőszövetség elnöke.

Képek a londoni szegény papok életéből.

A gazdag és győztes Angliában is van szegénység és ezt az angol papság százai türik, közöttük sokan igen képzett emberek, akik ifjú korukban sok mindenről lemondtak, mert hívta a Mester, magával ragadta a szent hivatás. Százával vannak olyanok, akiknek anyagi helyzete olyan, mint a legrosszabbul fizetett munkásnak. A háboru az életet ott is megdrágította, fizetésük azonban csak a régi maradt. Nagyrészt ez az oka annak, hogy nagy a hiány a papokban; jelenleg körülbelül 5000 lelkészre van még szüksége az anglikán egyháznak.

Ezeknek a sorsán enyhíteni van hivatva a Szegény papokat támogató egyesület, amelyhez igen sok segélyt kérő levél érkezik olyanoktól, akiknek némelyike családjával együtt csaknem éheznek. Ezenkívül kiváló egyházi szónokok gyűjtenek részükre megható módon ecsetelve sorsukat a

templomban összegyűlt hívek előtt adakozásra híván fel őket.

A segélykérő levelek engednek némi bepillantást a papság küzdelmes és nehéz életébe, mert ezekben tárják fel kénytelen-kelletlen a szegénységet és nélkülözést, amellyel küzdeniök kell.

„Nehéz vigasztalni a szenvedőt, megnyugtani a haldoklót és eszményekért lelkesíteni az ifjút“ — mondta egy közülök — „mialatt otthon a szegénység borzasztó réme lesekedik a gyermekek torkát fojtogatva“.

„Csak 18 fillérem van és az a ruha, amelyben felkelek“, mondta egy edmontoni pap, amidőn megidéztek, mert adóját nem tudta kifizetni. „El kellett adnom arany órámat és láncomat, könyvtáramat és más ingóságaimat. Nyomoruságom feleségem betegségével kezdődött, amely 150 fontba került és felemésztette megtakarékoskodott pénzecskémet. A szívem hasad meg, amikor szenvedő feleségemet látom. Nehezemre esik nagyon a nyilvánosság előtt panaszkodni, de meg kell tennem, mert támogatás nélkül nem bírom tovább a küzdelmet“.

A múlt évben egyetlen segélyadományra 2000 folyamodvány érkezett be.

„Egy 17 év óta lelkészkedő papnak“ — írja saját püspöke — „akinek öt gyermeke van, fizetését 230 fontról 270-re tudtam csak felemelni. Amikor ezt levélben megköszönte, sorai végén megemlítette, hogy egyházközségében most neveztek ki egy elemiiskolai tanítónőt 300 font évi kezdő fizetéssel“.

Elszegényedett papok panaszkodtak püspöküknek, hogy nyugtalanítva a gondtól, miként fogják majd adósságukat megfizetni, nem tudnak egész lélekkel egyházuk ügyének élni s nem kellő gondal elkészülni beszédeikre. Nem tudnak könyveket venni. A hívők, akik mincsenek megelégedve a vasárnapi gyöngye beszédekkel, nem tudják, hogy hétköznapiokon papjuknak minő gyötrelmeken kell keresztülmennie.

„A szegény papság ünnepi alapja“ megható történeteket mond el Londonban élő papokról, akik családjukkal együtt éveken át egy napra sem cserélhetik fel a főváros egészségtelen levegőjét az üditő, tiszta falusi levegővel. Egynek közülök roppant nagy ekkleziájában 14.000 hívőt kellett egymagának gondoznia minden segítség nélkül; egy másiknak pedig családotul együtt hat éven át egyetlen pihenő napja nem volt.

És ezek a szelidlelkű emberek nagyobbára jó családból valók, akik otthon kényelemben nőttek fel jólétet, tudást és szépséget visszatükröző környezetben s lemondtak mindenről, csak hogy Istennek és embertársaiknak szolgálhassanak, bár előre tudták, hogy minő megpróbáltatások várnak rájuk. Hányan lettek azután lelkiismeretlen embereknek, zsarolóknak, szédelő részvénytársaság-alapítóknak zsákmányává!

Elgondolhatjuk, milyen tövises lehet az útja az olyannak, akinek negyvenévi szolgálat után is csak évi 110 font a fizetés; beteges, sápadt és erőtlen; kis megtakarított pénzecskéje pedig

odaveszett a takarékpénztárban Vagy egy másiknak, aki családost, évi fizetése 150 font s tizenegy éven át nem tudott egy rend ünnepi ruhát venni magának. Egy harmadiknak csak 130 font a járandósága s vasárnaponként, minthogy biciklire nem jut, több mértföldet kell gyalogolnia papi hivatása teljesítésére. Feleségének nem tarthat segítséget s mindkettőjüknek keserű nélkülözésekben van része.

Hősök ők, akik szelid megnyugvással tűrik nehéz sorsukat s meg nem törő hittel és lélekkel teljesítik kötelességeiket. Hősök, akikről nem szólnak magasztos énekek.

A legszomorúbb eset, amelyről az anglikán egyház londoni püspöke megemlékezik egy 68 éves papé, aki kénytelen volt évi 132 font fizetés mellett is tovább szolgálni, mert nem akart a szegények házába kerülni.

Nem rég, amikor a Temzén nagy sztrájk volt, nevezett püspök felkereste a docklandi paróchiát. Ennek lelkésze, egy jónevű angol család gyermeke, egy segédlelkésszel végezte nehéz hivatását a szörnyű szegénység, elhagyatottság és vigasztalanság helyén. Az volt a feladata, hogy vigasztaljon, reményt ébresszen a csüggedőben, az elhagyottban, mert ilyeneknek sokasága vette őt körül s jómagának csak egy kopott, szakadozott köntöse volt. „Tudtam, hogy mi vár rám, amikor erre a pályára léptem — mondotta — „mégsem bírtam a hivatás vágyának ellenállni.“

E szomorú képek mellett vannak vidámak is, amelyekre a jólét és megelégedettség napjának fénye árad; mert vannak a jól fizetett és vagyonos papok között is apostolai szent hivatásuknak. Így pl. G. A. Studders-Kennedy, jómódú lelkész a City-ben, szabad idejét nem olvasással tölti kényelmes otthonában, hanem fáradhatatlanul jár mindenfelé az országban, hogy javítsa azoknak a helyzetén, akik kezük munkájával keresik kenyerüket. Ő t. i. a titkára a keresztény iparosok társaságának, amely a szeptember elsején levő munkásnap (megfelel a nálunk május 1-én levő munkásnapnak) előtti vasárnapon ezer helyen tart istentiszteletet mindenféle templomban, még a Westminster apátságában is.

Ezt a napot az ipari munkásság vasárnapjának nevezik. Ekkor mintegy félmillió munkás egyházi ember vonul zászlókkal, zeneszóval templomba, hogy együtt énekelhesse a litániában: „Kérünk, Te vezess minket, hogy együtt dolgozhassunk a köz javára, hogy mindenkinek módjában legyen mindennapi kenyerét békében reményességben s önmagát megbecsülve megszereznie.“ Studdert Kennedy, aki a királynak is kedvelt papja, éjjel-nappal csaknem szünet nélkül prédikál az országban mindenfelé s hirdeti az országban mindenfelé s hirdeti ezt a szent kereszties hadjáratot.

London északi részében Basil Bouchier saját pénzén építtetett egy szép templomot, amely úgy áll egy dombon, mint a hit világiótornya. Egy vasárnap istentisztelet után meghívta híveit delutánra, hogy nézzék végig a nála lefolyó ten-

nismérközést. Ő maga igazi mintaképe a modern papnak szép szál ember, erős, egészséges, tele nemes érzéssel.

A kicsiny mellékutcákban, külvárosi részekben azonban sokkal többen vannak a szegénységgel küzdő apostolai a papi hivatásnak, akik szűkös falatjukat is sokszor megosztják nélkülözö, szenvedő híveikkel.

S—y.

Bünbánó Ének.

Uram-Teremtőm, irgalomnak Atyja!

Öleld magadhoz fájós lelkemet.

Kit annyit üldöz-tép a sors viharja,

Feléd sóhajt bünbánó gyermeked.

Némán leomlok földi sátorodnál,

S bus könnyek árját ontja két szemem,

Ítéletedben — hogyha nem hajolnál —

Ki állna meg előtted, Istenem!?

Uram bocsásd meg sokrendbéli bűnöm,

Mi nagy teherként nyomja szívemet:

Oh, ne taszits el! — Inkább áldva türöm

— Mint szent Fiad — súlyos keresztemet.

Szégyen-gyalázat szolgabélyegétől

Oh szabadíts meg, édes jó Atyám!

És oh, ne vess ki soha szent kegyedből,

Mig szívem áld s igédet zengi szám.

Szolnok, 1926. március 29.

Józan Miklós.

Országos gyűjtés.

(V. közlemény).

A nyugtázást a beérkezés sorrendjében, há-
lás köszönetünk mellett folytatjuk:

148. Mészáros István (Budapest)	436.000
149. Kis-Kovács Rudolf "	250.000
150. Kisgyörgy Áron (Szakály)	223.000
151. Zsigmond Pál (Szeged)	50.000
152. Buzogány Elek (Budapest)	50.000
153. dr. Josipovich Istvánné (Győr)	30.000
154. Kiss Sándor (Budapest)	100.000
155. Fekete Gábor "	61.500
156. Berkes Imre "	15.000
157. özv. Graef Sámuelné (Budapest)	400.000
158. Csáka János (Pestujhely)	200.000
159. Nagy Pál (Győr)	50.000
160. Szeless János (Keszthely)	20.000
161. Gálffy János (Eger)	20.000
162. özv. Lipkay Arthurné (Szada)	400.000
163. Horváth István (Békés)	270.000
164. Tanka Sándor (Győr)	200.000
165. özv. Nádudvary Dezsőné (Kisvárd)	170.000
166. Kálóczy Istvánné (Budapest)	150.000
167. dr. Szegedy József (Esztergom)	100.000
168. Marosy József (Fadd)	40.000

169. Polgár Lipót (Budapest)	250.000
170. Ráduly Jánosné "	150.000
171. Létay Árpád (Szombathely)	100.000
172. Gömörly Károly (Alag)	3.300.000
173. Imreh József (Alsódabas)	1.125.000
174. dr. Gothárd Kálmán (Budapest)	1.110.000
175. dr. Schmer Sándor "	400.000
176. Gál Kálmán (Kispest)	351.000
177. Premusz Lajosné (Vecsés)	250.000
178. Hollósy F. István (Budapest)	220.000
179. Förster Lajosné "	200.000
180. Gothárd Mózes "	200.000
181. Gothárd Lajos (Kispest)	150.250
182. Molnár János (Csepel)	150.000
183. Fekete Gyula (Ujfehértó)	100.000
184. Józsa György (Budapest)	100.000
185. Máthé Lajos (Rákospalota)	100.000
186. Sigmund Olga "	100.000
187. Asztalos Gergely (Budapest)	70.000
188. Hadnagy Emma (Pécs)	55.000
189. dr. Ürmössy Károly (Gyula)	50.000
190. Klusch Mária (Budapest)	26.700
191. Ürmössy Zsigmond (Budapest)	20.000
192. Mátyás Pál (Kelenvölgy)	20.000

I.—V. közlemény együtt: 49,072.666

Ez az összeg egyezik a Postatakarékpénztár 94. számlakivonatával. Teljes tisztelettel
az Egyházközség Gondnoksága.

HIREK.

Telefonszámunk: Lipót 974—24.

Istentiszteletek a fővárosban és környékén. Minden vasárnap d. e. 11 órakor az V. **Koháry-utcai** templomban. Minden hó **második** vasárnapján d. u. 4 órakor a VIII. ker. **Csobáncz-utcai** elemi iskolában (Kálvária-tér mellett). Minden hó **utolsó** vasárnapján d. u. 4 órakor **Rákospalotán** a Kossuth Lajos-utcai ref. templomban. („A” villamoskocsi végállomás).

Esketést, temetést, keresztelést, egy nappal előbb kell bejelenteni. Ezt saját érdekében tartsa mindenki szem előtt. Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Nőszövetségi gyűlések, biblia magyarázattal együtt minden hó **második** csütörtökén d. u. 5 órakor. Ezekre a gyűlésekre minden érdeklődő unitárius asszonyt szívesen látunk.

Ifjusági Istentisztelet április 25-én d. u. 5 órakor a Koháry-utcai templomban Tanuló ifjúságunk számára tartjuk ezt az Istentiszteletet amelyre a szülőket is szívesen látjuk.

Rendőri istentisztelet minden hó **harmadik** csütörtökén d. u. 6 órakor.

Angol társalgás minden hó első és harmadik péntekjén d. u. 5—6-ig a lelkészi hivatalban.

Lakásváltoztatás esetén egy levelezőlapon kérünk értesítést az új címről, hogy lapunkat pontosan kézbesíthessük.

Ha egy családban betegség, vagy egyéb baj támad, ha valamely család tagja kórházi ápo-

lás alá kerül, hozzátartozói levélben vagy telefonon értesítsék a lelkészi hivatalt erről, hogy amennyire erőnktől telik enyhíthessük testi-lelki fájdalmát szenvedő testvéreinknek.

Konfirmáció. Május 13-án áldozócsütörtökön d. e. 11 órakor kezdődik a bpesti egyházközség Koháry-utcai templomában az az ünnepélyes szertartás, amellyel felnőtt korba lépő ifjaink az egyházközség tagjai közé lelkileg is beavattatnak. Hitükéről nyilvánosan vallomást tesznek és először részesülnek az urvacsora áldásaiban. Az ünnepélyes beavatást dr. Csiki Gábor missiói lelkész végzi, az áldást Józán Miklós püspöki vikárius mondja. Nemcsak a szülőket, de az érdeklődőket is szívesen látjuk. Május 12-én-én (áldozócsütörtök előtti) szerdán d. u. 4 órakor általános kikérdezés lesz ugyancsak a templomban.

A vallástanítás ellátásáról és az iskolákról szóló **tanügyi jelentések** vidéki lelkészeinktől és megbízott vallástani oktatóinktól még mindig **nem** érkeztek meg az esperesi hivatalhoz. Áldozócsütörtökig kell beküldeni a jelentéseket.

Kultürest. Nőszövetségünk kultürestje márc. 27-én folyt le a legszebb erkölcsi sikerrel a Deák-téri evang. iskolában, Ez az erkölcsi siker biztosítva is volt már előre a szereplő művészek és művésznők fellépésében. Nem is tudunk külön-külön dísséretet mondani egyikről sem, mert mindenkinek a legteljesebb sikeréről számolhatunk be. Dánielné Lengyel Laura, T. Mátray Erzs, Halmágyi Anna, dr. Papp Zoltánné és Nagy Ilonka művésznők, tudásának legjobbjait, tehetségüknek legszebbjét adták. Dr. Csiki Gábor megnyitójával együtt egy csokor szép virág az emberi szellem kertjéből . . . egyik virágját e csokornak Dánielné Lengyel Laura felolvasását közöljük is. A művészek tehát megtették a maguk részéről az estély érdekében azt amit meg kellett tenniük, mint művészeknek. A közönség azonban — tisztelet a jelenvoltaknak — nem tette meg azt, amit a művészek a közönségtől s a Nőszövetség a — szegényeket támogató — hivatástól elvárhat. Hiába volt meghívó nem jöttek el. Hiába volt szinte nevetségesen olcsó belépődíj: (10.000 K.) nem jöttek el. **Hiába szolgálta az estély jövedelme szegényeink felsegítését:** nem jöttek el azok, akik eljöhettek volna. Így bukik el minden szép eszme a közönség közömbösségén fásultságán, amely részvétlenül megy el a szenvedők mellett, de ha ő maga kerül bajba elvárja a könyörületes szívek segítségét. Mégegyszer köszönetet a szereplő gárdának és tisztelt jelenvoltaknak.

Husvétüi ünnepünkön kicsinek bizonyult templomunk hiveink befogadására. A két ünnepnapon 626-an éltek urvacsorával. A kenyeret Józán Miklósné főtiszteletü asszony a bort Szathmáry Pál hitrokonunk adományozta. Isten áldása legyen rajtuk.

Az Unitárius Missió-Ház I. sz. kiadványa közelebből megjelenik „Hiszek egy Istenben . . .” címen. Szerzője dr. Csiki Gábor, missiói lelkész fia, aki ezzel a munkával egy régen érzett hiányt

óhajtott pótolni egyházi irodalmunkban. Rendre veszi a »Hiszekegy« főbb ágazatait, s azokban elmélyedve a modern vallásos gondolat világánál domborítja ki az unitárius lélek benső meggyőződését. Nála a Teremtő korlátlan Úr a nagy mindenségben, de uralmát a szeretetre alapítja s ennek köszönhetjük minadazokat az áldásokat, amelyek földi életünket gazdagítják s azt a kiolthatatlan vágyat, amely a világ csábjaitól felszabadult, Istennek megbékült lelkünket az örök élet felé vonja. Ennek a szellemi folyamatnak megindítója és bevégezője mibennünk a krisztusi életelv és alapigazság, mely az üdvöt már itt a földön igyekszik előkészíteni a keresztyén anyaszentegyház magasztos igehirdetéseiben és lebilincselő szertartásában. Ebből a munkából egy rövid mutató már meg is jelent az »Unitárius Értesítő« márciusi számában. A könyv ára: fűzött példány, 40.000 korona, vászonkötésben, 50.000 korona. Ezt a munkát minden egyházat szerető unitárius ember rendeljen meg az »Unitárius Missió-Háznál« (Budapest, IX. ker. Rákos-u. 3.) egyszerű postautalványon a dr. Csiki Gábor címére. Munkatársunk szép művéhez szívből gratulálunk.

A Dávid Ferenc Egylet áprilisi vallásos estje ismét sok érdeklődőt vonzott Koháry-utcai templomunkba. Különösen hölgyek jelentek meg nagy számban, minthogy az előadás tárgya is olyan volt, hogy elsősorban a nők társadalmát érdekelte. Gregersen Lujza urnó az Országos Protestáns Nőszövetség főtitkára tartott előadást „a nő hivatása az egyházi és gyülekezeti életben” címen. Az egész előadáson megérezett, hogy gyakorlatból ismeri, a nő ilyen irányu hivatásának betöltését. Kellemes csengő hangja szép magyaros előadása könnyen utat talált a hallgatóság szívéhez. A Váci-uti polgári leányiskola énekkara kellemes meglepetésként hatott és igazi élvezetet nyújtott. Poós Margit tanárnő minden elismerést megérdemel a vezetésért és a tanításért. Az orgona játékot ezen oldaláról már régen közszeretnek örvendő művésznünk dr. Molnár Jenő Antal látta el.

Legközelebbi és ebben a szezonban utolsó Dávid Ferenc egyleti estélyünk **május 21-én** (pénteken) este 6 órakor lesz.

Szolnokon március 28-án, virágvasárnapján istentiszteletet tartott Józán Miklós püspöki vikárius ur. Őszi istentisztelet már többször volt Szolnokon, de tavaszi most volt első ízben. A ref. templomot e célból a ref. egyház átengedte s a ref. kántor, Megyeri Géza teljesítette a kántori teendőket. A szolnoki protestáns dalárda is szerepelt az istentiszteleten, betanulta a vikárius úr által szerzett „Hozzád megyek Uram, hozzád közel!” c. egyházi éneket s nagy hatással adta elő. A templomot nagy számban megtöltő unitárius és másvallású közönség igaz lelki épüléssel hallgatta Józán vikárius úr szép prédikációját s úrvacsorai agendáját. Úrvacsorát vettek 21-en. Azután közeled volt és baráti látogatásokkal is erősödött híveink között az összetartozandóság érzete.

Unitárius Istentisztelet Debrecenben. Dr. Csiki Gábor missziói lelkész f. év március 20-án

Debrecenbe érkezvén, ugyaznap délután az unitárius vallású tanulókkal foglalkozott, majd résztvett az egyházközség közgyűlésén, hol több fontos ügy letárgyalása mellett szóbakerült egy templom építésének kérdése is, mire nézve a közgyűlés egy előkészítő bizottság kiküldését határozta el. Március hó 21-én d. e. fél 12 órakor a Kálvinista Róma Kossuth-utcai templomában úrvacsoraszertással egybekötött Istentiszteletet tartott, melyen nemcsak egyházunk tagjai jelentek meg teljes számmal, hanem más vallásfelekezeti testvéreink is nagy számban vettek részt, hol dr. Csiki Gábor lelkész szíveig ható és mély gondolatokat magábanfoglaló ünnepi beszédét mintegy százhuszan hallgatták végig. Az énekvezéri teendőket Szabó Lajos ev. ref. kántor mellett Kerekes Ernő IV. éves joghallgató atyánkfia látta el. Istentiszteletünk után 50 atyánkfia részesült úri szent vacsorában. Délután folyamán dr. Csiki Gábor lelkész több látogatást tett. Isten áldása még sokáig maradjon leányegyházközségünk munkálkodásán.

„Ahol ketten vagy hárman az én nevemben összegyűltek én is ott vagyok veletek”. A Názáreti Mester egyik hagyakozása ez volt. Ahol két-három ember összegyűl az ő nevében, hogy őt keresse, ott megjelenik Jézus és megjelenésére, csodálatára összegyűl az egész nép. Ez történt április 11-én Pécsen is a református templomban, ahol most az unitáriusok tartották 300 év óta az első Istentiszteletet. 33 unitárius a Jézus nevében . . . imádkozni összegyűlt . . . s ennek hírére százan és százan siettek a nemrég épült református templomba. Az egyik pécsi lap szerint zsúfolásig megtöltötték az erdélyiek és az érdeklődők, hogy lássák, hogy hallják, hogy szólott az ige 300 évvel ezelőtt a „Mindszentek” templomában. Józán Miklós püspöki vikárius beszédje nyomán — amellyel elragadta hallgatóságát — életrekelt a „Múlt”, az ősi unitárius élet s a beszélő főpap ajkán megzendült „Szeretetigék”-ben megjelent a Jézus igazi szelleme: a szeretet, amely örök jelgége egyházunknak, vallásunknak. És hogy ez a szeretet nemcsak üres szó volt, hanem benső valóság, mutatja az, hogy az első pécsi unitárius Istentiszteletet a református templomban tartották, amelyen két katolikus hölgy énekelt a közének helyett gyönyörű duettet. Úrvacsoraszertással fejezte be az Istentiszteletet Józán vikárius, akinek tisztizteletére bankettet rendeztek pécsi híveink. Az ünnepély alkalmából üdvözlő iratot küldtek Ferenc József püspök úrnak, minden résztvevő aláírásával. Délután három növendéket konfirmál, majd a Zrínyi nevelőintézetet látogatta meg az igazgató vezetése mellett Józán püspöki vikárius. Itt 6 unitárius tanuló készül jövő év pályájára. Nagy ünnep, mély nyomokat hagyó esemény volt pécsi híveinknek ez az istentisztelet. Vitéz Felszeghy János kir. ügyészségi elnök hívünk, aki egyik főirányítója a pécsi unitárius életnek, egy ma érkezett levelében is így emlékezik meg az ünnepről: „Ma is teljesen felhangolva — s mondhatuám boldogan — gondolkunk vissza a gyönyörű szép vasárnapra s kedves ittlétedre, várjuk az őst, hogy újra eljöjj közénk”.

Kaposvár. Ez a következő dunántúli unitárius állomás Pécs után, ahova május 16-án utazik Józán Miklós püspöki vikáriusunk, hogy ottani híveinknek Istentiszteletet tartson. Az Istentisztelet ideje d. e. 11 óra. Helye: a ref. templom.

Böihöneyi híveink a husvéti ünnepekre szinezüst úrasztali poharat és tányért vettek, újabb bizonyosságul annak, hogy hitbúzgó unitáriusok kívánnak lenni. Reméljük, hogy lassan-lassan fel fog épülni az a kis hajlék is, ahol Istentiszteleteket tarthatnak.

A nagy fejedelem. II. Rákóczi Ferenc születése emlékére tartott Istentiszteleten a koronázó vártemplomban egyházunkat Józán Miklós püspöki vikárius képviselte.

Felhívás a nemesszívű közönséghez! Tudomására hoztuk már olvasóinknak, hogy az Erdélyből menekült unitárius egyetemi ifjúság számára sikerült otthont biztosítanunk. A bebutorozás körül azonban hiányok vannak. Ezért a Dávid Ferenc Ifjúsági Egyesület legutóbb úgy határozott, hogy a lap útján a nemesszívű és eddig is oly megértő unitárius közönséghez fordul, hogy természetbeni adományaikkal tegyék lehetővé egyetemi ifjaink lakásának lakhatóvá tételét. Szükség volna összesen 13 székre és 6 szekrényre. Akik nélkülözhető szekrényvel vagy székekkel rendelkeznek, kegyes adományukat juttassák el a lelkészi hivatalba.

A székelykeresztúri unitárius gimnázium egykori növendékeihez. Az erdélyi „Alma Mater”, köztük a székelykeresztúri gimnázium is nehéz helyzetbe jutott. Alapítványából kifosztva, bizonytalanul néz a jövő elé. Az új uralom halálra ítélte sok-sok székely ember nevelő Anyját. Az édes Anya azonban az élni akarás erős ösztönével szól egykori fiaikhoz, kik szétszóródva élnek a széles világban. A nevelésért és azért a sok szép emlékéért, mellyel egykori fiait gazdagon ellátta, most viszonzást és segítséget kér, hogy a nehéz időkben is tovább teljesíthesse dicső feladatát a magyar nemzeti nevelés nagy munkájában. Székelykeresztúron az intézet egykori növendékeiből egy bizottság alakult, mely ez évi május hó 29—30 napjára vén diák-találkozóra hívja mindazokat, akik valaha az intézetben tanultak. A vén diákok nagyrésze, kikhez a felhívás szól, jelenleg a csonka ország területén él. Azok, akik tehetik, jelenjenek meg, ha áldozattal jár is, személyesen a találkozón. Ha pedig a személyes megjelenésük nehézségekbe ütközne, címüket jelentsék be Péter Lajos bizottsági jegyzőnél Székelykeresztúr, Cristurul-Secuesc. Jud. Odorhein. Románia. A találkozó célja az intézet jövőjének megbeszélése és a régi barátság felújítása.

A külföldi unitárius és szabadkondolkozó egyházak 3 évenként országos kongresszust szoktak tartani. Az idén április 12-én tartották meg Sheffield-ben. Előadások és egy békésebb világ jövőjére vonatkozó megbeszélések töltötték ki a kongresszus programját.

Amerikai unitárius templomaink közül 10 templomban már be van vezetve a rádió.

Rev. Sydney B. Snow montreali unitárius lelkész, aki egyik kedves tagja volt az 1920-ban ittjárt amerikai egyházi bizottságnak 20 évi sikeres lelképásztorkodás után lemondott a montreali egyházban viselt lelkészi állásáról és egy évi szünetet tart; ezt az időt külföldi utazásokra óhajtja felhasználni.

Lőrinczi László clevelandi magyar unitárius lelkész husvét első napján délután az ottani angol unitárius templomban magyar Istentiszteletet tartott és urvacsorát osztott magyar testvéreinknek. Legutóbbi levelében egyébként boldog örömmel adja hírül, hogy egyház építő munkája sikerrel biztatja. Nagy öröme telik a mi kis lapunk olvasásában.

A Kolozsvári Unitárius Nőszövetség márciusi kötökéjén dr. Boros György egyházi főjegyző részletes és élvezetes felolvasásban ismertette az amerikai és angol Nőszövetségek szervezetét, szociális és jótékony munkásságát.

Gróf József a polgárdii unitáriusok régi hűségének vezetője márc. 16-án váratlanul elhunyt. 38 évig látogatta az Úr hajlékát s énekelte annak dicséretét. Szent kötelességének tartotta, hogy az Istentiszteleteken pontosan megjelenjen. Úgy a templomban, mint a temetési szertartásokon kiválóan érvényesült érces, erős hangja. Az egyszerű földműves hitbúzgósága, az unitárius egyházhoz való ragaszkodása sokaknak példa lehet.

Nagy Erzsike dévaványai ref. tanító-nő, füzesgyarmati lelkészünk feleségének, Kincses Lászlónénak huga március 27-én meghalt. Kis tanítványai egy meleg szívű, jó-ságos lelkű „tanító néni” az iskolák társadalmá pedig egy bájos kedves urileányt veszített el benne. Gyászoló szeretteinek, akik annyi szeretettel gondozták ez uton is őszinte részvétünket fejezzük ki.

„Tégy jót embertársaddal: ez a legszebb Istentisztelet”.

Franklin Benjámín.

Felelős kiadó: BIRÓ LAJOS.

Rigó Ferenc

szobafestő és mázolómester
Hitrokonoknak a napi árnál olcsóbban
ban vállal úgy szobafestést mint mázolást.
Levelező-lap hívásra azonnal jövök.
PESTERZSÉBET, JÁNOS-UTCA 66 SZÁM.

STUDIUM

KÖNYVESBOLT

Budapest, IV., Muzeum-körút 21. szám.

Telefon: Nagyrészt erdélyiekből alakult új vállalat 186-87. 186-87.

Szakt munkák, szépirodalmi, egyházi és egyetem; tankönyvek raktára. Beszerez és szállít minden kapható külföldi és belföldi könyvet és folyóiratot. Vidéki megrendeléseket gyorsan és gondosan elintézi

BIRTALAN LAJOS

kárpitos és diszitő

BUDAPEST, VII., AKÁCSFA-UTCA 58.

Elvállal angol bőr-, szalon- és függönydiszítéseitek továbbá szabadon álló ottomán ebédlő-diványok, rugganyos ágybetétek, matracok, ablakrolók készítését és autók párnázását a legjutányosabb áron. Vidékiek soronkivül pontosan kiszolgáltattak. Szőnyegek, függönyök megóvását és molytalanítását vállalom.

IFJ. INCZEFFY DÉNES

O. F. B. által engedélyezett

ingatlanforgalmi irodája

Budapest, Vilmos Császár-ut 60. I. em 2.

TELEFON: 202-41.

Földbirtokok, birtokbérletek, házak, malmok és mindenféle ingatlanok adás-vétele, üzlet-, lakásközvetítés, pénzkölcsön, társulások finanszírozások lebonyolítása. Hirdetési vállalat.

A Népies Irodalmi Társaság

erdélyi vonatkozású néprajzi, irodalmi és történelmi kiadványai megrendelhetők:

Budapest, VI., Vilmos császár-ut 55. sz.

Két-, három- és négynyüstös
székely házi szőttes
asztalkendők, törülközők, konyharuhák
stb. megrendelhetők:

Deák Miklós

hitrokonunknál

Lakása: II. KER., TÖLGYFA-UTCA 14

Kádakat

Puttonyokat
Boredényeket
Mezőgazdasági
szerszámokat
Tragacsokat
Kocsirészeket

készítünk

Budapest, V., Kálmán-u. 21. Telefon: 5-34

BERDE LAJOS

cipészüzlete

Budapest. II. Batthyány-utca 48. szám.

Férfi- és női cipőt mérték után készíték. Javítást is vállalom. Mérsékelt árak. Hó és sárcipők szakszerű javítását vállalom.

Korchma és Czirmay

zongora-, pianínó- és harmónium-
készítők

BUDAPEST, VII., DOB-U. 94-96.

(Magyar Színház közelében.)

Készítünk: A legmagasabb igényeknek megfelelő új zongorákat, pianínókat és harmóniumokat a legprecízebb és legmodernebb kivitelben. — Zongorák átalakítását, teljes kijavítását, bőrozását, fényezését és hangolását vállalják jótállás mellett.

Ezüstéremmel kitüntetve.

Prém János szabómester

hitrokonoknak a napi árnál olcsóbban vállalom bármiféle ruhavarrást, fordítást, tisztítást stb.

Lakása: Budapest, VIII., Vig-utca 33. sz.